

HAASTIGE HULDE

Jaak van Schoor en Mark Hermans (ed.), *Andrei Ivaneanu, een vormgever*, Antwerpen, 1991, 72 pp.

Als tweede nummer van de reeks die door v.z.w. De Scène wordt uitgegeven, verscheen in samenwerking met het Internationaal Theaterinstituut en de Belgische Associatie voor Scenografen en Theatertechnici een kleine monografie over Andrei Ivaneanu (1935-1989). Met ook nog de steun van de Vlaamse Minister van Cultuur en de Nationale Loterij werd dat een aardig ogende plaquette met veel illustraties. Het huldebetoon aan deze bekwame scenograaf en beminnelijke figuur is meer dan terecht, maar dan steken de onvolkomenheden van de uitwerking des te meer.

Dr. Jaak van Schoor schetst, bij wijze van inleiding, in kort bestek leven en werk van de artiest. Micheline Heyse levert een digest van in 1974 opgetekende uitspraken van Ivaneanu als scenograaf voor het muziektheater. In de twee belangwekkendste artikels, "De toegevoegde betekenis" en "Scenografisch totaalconcept en theaterkostuums", brengen respectievelijk Luc Dhooghe (bijgegaan door Rose Werckx) en Karina Lambert iets bij over de inzichten en werkwijzen van de meester. Oudstudente Rita Geerts (geïnterviewd door Mark Hermans) rondt het beeld af met enkele persoonlijke herinneringen. Met een overzicht van de belangrijkste ontwerpen (uitgevoerd in België van 1973 tot 1988), een alfabetisch register van toneelauteurs, een lijst van regisseurs en choreografen en een samenvatting in het Engels lijkt het een referentiewerkje.

Maar het is wel onhandig dat je een essentieel biografisch gegeven zoals het overlijdensjaar van Ivaneanu helemaal op het achterplaatje moet gaan zoeken. Van weinig overleg getuigt ook de klakkeloze overlapping van een groot deel van de inleiding met het overzicht van ontwerpen. En is het echt niet te voorkomen dat tussen de weinige bladzijden van dit boekje een bijsluiter met errata moet worden gemoffeld? Dan nog is men er niet in geslaagd op de foto op pagina 5 Gerda van Herreweghen te identificeren (hulpdecoratrice N.T.G. 1979-1983) of te ontdekken dat *The Rake's Progress* niet van Tsjaikovski maar van Stravinski is (foto-onderschriften op pagina 22 en 23).

Afgezien van deze vermijdbare (schoonheids?)fouten mis je, inhoudelijk, een kritische duiding van Ivaneanu's inspiratie. De man creëerde immers niet in het luchtledige; zonder een artistieke dief te zijn zal hij toch ook wel zijn scenografische klassiekers hebben gekend en zijn grote voorbeelden hebben

gehad. Geen theatermaker, weze het nu een regisseur of een vormgever, is ooit blind geweest voor de realisaties van zijn collega's. Intrigerend is het bij voorbeeld Ivaneanu's decor voor *De Beverpels* van Hauptmann te vergelijken met dat van een opvoering met Therese Giehse (in *Illustrated Encyclopedia of World Theatre*, London, Thames and Hudson, 1977, p. 135). Sterker nog, een vergelijking van zijn decor voor *De Laatste* van Gorki met het decor van Arpad Csanyi voor Tjechovs *Ivanov* (*Le décor de théâtre depuis 1960*, Brussel, Ed. Meddens, 1973, p. 91) levert méér dan een reminiscentie.

Andreï Ivaneanu, een vormgever is het product van een zeer behartigenswaardig initiatief en een, helaas, haastig huiswerk.

Erwin D.A. PENNING